

EDİTORYAL

Bayram demek

"Şimdi bayram geliyor. Bayram elbette anlamı demek. Annede kalan çocukluk demek. Uzaklaştığımız halde dönüp geleceğimiz kök. Bayram geliyor, çocukluk hatırası." Bejan MATUR

Mutlu bayramlar

"Bayramda mutlu olun, eğlenin, neşelenin, sevinin... Gelecek yıllarda iç çekip 'Nerdeee o eski bayramlar' dediğinizde kendinize karşı mahcup olmayın..." Melih AŞIK

Sınıfsal bayram

"Bayram ister bugünkü Kurban Bayramı gibi dini, isterse Cumhuriyet Bayramı gibi la-dini bir bayram olsun. 'AB Grubu' ve 'Total' tarafından farklı kutlanıyor, farklı yaşıyor." Mehmet BARLAS

Nasıl bir kurban bilinci oluşturabiliriz?

Dinin temel amaçlarından biri de canlı organizmanın hayatini devam ettirmesini sağlamaktır. Doğayı bütünüyle tahrip eden biyolojik yöntemleri İslam reddeder. Burada kurbanın "etik" boyutu ön plana çıkarılmakta ve konunun daima değerler alanıyla bağlantısı göz önüne serilmektedir

HEMEN hemen bütün dinlerde, mitolojilerde ve kültürlerde var olan kurban ritüeli, fani ve sonlu olan insanın sonsuz ve baki olan yüce yaratıcıya karşı içten gelen bağlılığının ve teslimiyetinin ifadesi olarak algılanmıştır. İnsanlar, aşkın güç karşısında hissettikleri ve açıklanması güç duygularını kimi zaman insanları kurban ederek karşılamışlar, kimi zaman hayvanları, kimi zaman da sevdiği nesnelere bağışlayarak. Seven, sevdiğine her zaman en çok sevdiği şeyi vermek ister. Bu, insani bir duygudur.

İslam dini, abartılı ve olumsuz ritüelleri tümünden reddederek, "kurbanların etinin de, kanının da asla Allah'a ulaşmayacağını, O'na sadece gönülden ve gönüllü bağlılık demek olan takvânın ulaşacağını" (Hac, 37) belirtmektedir. Hz. Peygamber, kurban olayının salt bir hayvan kesme ve kan akıtma olarak algılanmamasını istemiş, ona daha yüce ve insani bir değer kazandırarak onu sosyal, psikolojik, ahlaki ve estetik boyutu ağır basan bir ibadet haline dönüştürmüştür. Kurbanın bu boyutunu da "iyi ve güzel yapma"

anlamına gelen "ihsan" terimiyle ifade etmiştir.

Nitekim İslam dünyasında Kur'an-ı Kerim'den sonra en muteber dini kaynak olarak kabul edilen ve "Kütüb-ü Sitte" diye bilinen altı hadis külliyyatının beşinde mevcut bulunan bir hadis-i şerifte Hz. Peygamber şöyle buyurmaktadır:

"Doğrusu Allah, her şeyde ihsanı (iyi ve güzel yapmayı) öngörmüştür. Öyleyse hayvanınızı keseceğiniz zaman iyi ve güzel kesin. Biriniz bıçağını bilesin ve keseceği hayvanı dinlendirsün."

Bu hadis-i şerifte kurban ibadetindeki ana prensipler derli toplu olarak ifade edilmiştir:

Öncelikle varlıkta esas unsur "ihsan" yani iyilik ve güzelliştir. Çünkü yüce Yaratıcı her şeyi ter temiz yaratmış, insanoğlunun emrine vermiş, yazgısını da "iyi ve güzel" olarak yazmıştır. Ama insanoğlu zaman zaman, yanlış değerlendirmeler yaparak, kötü uygulamalarla değişik şekillerde bu yazgıyı değiştirmeye çalışmaktadır. Doğayı bozmaya

Prof. Dr. Bekir KARLIĞA
Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi

çalışmakta, çevreyi kirlenmekte, varlığın özünde var olan doğal güzelliği ve iyiliği ortadan kaldırmaktadır.

Yalnız kurbanı değil, herhangi bir canlıyı keserken, hatta herhangi bir bitkiyi koparıırken bile hadis-i şerifte "ihsan" diye ifade edilen iyi ve güzel biçimde, yani ona ve

onun soyunun devamına zarar vermeyecek biçimde kesmek ya da koparmak gerekir. Çünkü dinin temel amaçlarından biri de canlı organizmanın hayatini devam ettirmesini sağlamaktır. Doğayı bütünüyle tahrip eden biyolojik yöntemleri İslam reddeder. İşte burada kurbanın "etik" boyutu ön plana çıkarılmakta ve konunun daima değerler alanıyla bağlantısı göz önüne serilmektedir. "Güzel kesmek" ifadesi, kurban edilecek hayvanın beslenmesinden, su içirilmesinden her aşamada güzellik halleriyle bezenmesini gerektirir. Hayvanın organik yapısındaki göze hoş gelmeyen arzuların tutun da, kesim yerinde ve biçimindeki insanı rahatsız eden durumlara kadar her konuda

titiz davranılması öngörülür.

Hayvan kesilmeden önce mutlaka dinlendirilmeli, rahatlatılmalı, bir canlı varlığa karşı gösterilmesi gerekli olan saygı ihmal edilmemelidir. Can, mukadderdir. Cana karşı saygısız davranışlardan uzak durulmalıdır. Hayvanın ölüsü bile gözlerin göreceği yerlerden uzak tutularak toprağa gömülmelidir. Çünkü bütün canlılar topraktan gelmiş ve yine toprağa dönecektir. Böylece dini bir vecibenin ifası esasında gözetilmesi gereken duyarlılık en üst düzeye çıkarılarak "estetik" bir boyut kazandırılmak istenmiştir.

Ayrıca kurban, kişinin benliğinde bir teslimiyet duygusu oluşturmakta, toplumun beslenmesi ihtiyacını karşılayarak sosyal yapıyı güçlendirmekte, sağladığı ticari hareketlilikle ekonomik hayatı canlandırmakta ve hayvanlığın gelişmesine önemli katkılarda bulunmaktadır.

İslam uğurluğu, her alanda ve her manada "ihsan"a, yani "güzel ve iyiye" doğru yolculuğu önerir. Çünkü "Allah güzeldir, güzeli sever".

Yeni bir çağda, yeni bir kurban bilinciyle yeni bayramlara...

WEB günlüğü BLOG

HOŞGELDİN BUGÜN

BUGÜN (de!) gülerek uyandım ki ben. Odam apaydınlık, ı ışık. Güneş taa uzaklardan gelmiş, içerden birisi müzik açmış... Huphuzurlu. "Bulutlar iç içe ve her an başka bir resim oluyorlar..." diyordu şarkıyı söyleyen, ben yatağımdan bulutlara bakarken. Kalbim çok hızlı çarpıyor benim hep, hayat ne güzel değil mi? andiranotu.blogspot.com

YARIM KALAN ŞİİR

BUGÜN ilkokul birinci sınıftayken anneme verdiğim anneler günü kartını buldum. Üzerinde serbest nazımla yazdığım şu şiir yazıyordu: "Güzel annem, güzel diyorum çünkü güzelsin, sana çiçek topladım, çünkü çiçeksin, beni besleyip büyüt ve" Gerisi yok! İlhamım kaçmış! theboyhanginaround.blogspot.com

AŞKIN RENGİ

BİR renk olmalı aşk... Tutku taşımalı... Sevgi taşımalı... Atmalıyım bencilliğimi bir kenara; yalnızca onun için... Bir renk olmalı aşk... Ve en güzel tonda bir dünya kurmalı; hem kendine hem bana. Kaldırılmalı hayatımdan "o ve ben" kalıbını. O ve ben'i biz yapmaya gücü yetebilmeli tek başına. Gerçekçi olmalı. Sahibim değil de ortağım olmalı. Aşkta mantık olmaz diyenlere inat mantığı olmalı; aşkını gölgelemeyen! serenayamali.blogspot.com

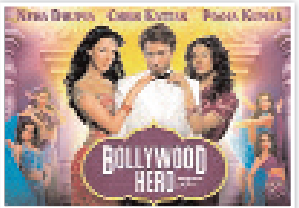

YİNE YENİ

YENİ bir film, yeni bir kitap, yeni bir oje, yine yeni işte ve benzeri şeyleri aldığım andan itibaren bir an önce eve gütsem de baksam şuna derim. Gidene kadar aklımın bir köşesinde kalır hep. Bu his bana ağzımda dağılan çikolata tadı gibi geliyor... Yeni şeyler. Başkalarında bile görünce aynı oluyorum. Bugün otobüste birinin poşetini karıştırırken fark ettim! surupsehri.blogspot.com

BOLLYWOOD HERO

DIEDE-RİK van Rooijen'nin yönetmenliğinde gerçekleştirilen filmde bir gencin Bollywood filmlerinde oynamak üzere Hindistan'a gelmesi ile macera başlıyor. Film yer yer canımı acıttı, gözlerimi doldurdu. Ama diğer yandan insanın içindeki umudun hiçbir zaman bitmemesi ve eninde sonunda kendi adına farklılıklar yaratabilmesi -ki hayatı pahasına-beni etkileyen kısımlardan sadece biriydi. Ben mutlaka izlenmesi gerekir diyorum. Karar size kalmış! trendkupu.blogspot.com

Bahçe keyfi

BURASI İsviçre'nin başkenti Bern'deki Daellhoelzli Hayvanat Bahçesi... 9 aylık yavru aylar, hayvanat bahçesinin yeni sakinlerinden. Ve dün en keyifli günlerini yaşadılar. Rusya Devlet Başkanı Dimitri Medvedev ile eşi Svetlana Medvedev'in Bern'i ziyaretlerinde hediye ettikleri Mischa ve kız kardeşi Mascha, ilk kez açık havaya çıkarıldılar. Sevimli yavrular, bir yandan güneşlendiler, bir yandan da Rus bakıcılarıyla oynadılar.

Fotoğraf: Michael BUHOLZER / REUTERS

Bir düşünür iki epitet

"SAĞIN ve solun büyük despotik görüşlerinin hüküm sürdüğü bir çağda", 20. yüzyılda Batı liberal düşüncesine entelektüel katkısını anlamayı arzu edenlere önerilen Four Essays on Liberty'nin (1969, 1970) yazarı, düşünür İsaiah Berlin, bu eserindeki "Yirminci Yüzyılda Siyasal Düşünceler" adını verdiği denemesinin başına bir epitet yerleştirmiştir. Epitetin değeri, bu metni zihninde bir yerde mihlayan okuru, yazıyı okuyup anlamaya çalışırken başa döndürüp yazarın neden alıntılıdığını düşünmeye tahrik eden gücüyle anlaşılır. Epitetin sahibinin kim olduğu bir tarafa, yazar kendi metnine bu yolla derinlik vermek, okuru bu derinlikte yüzdürmek ister. Epitet Troçki'dendir: "Sakin bir hayatı arzulayan kimsenin yirminci yüzyılda doğmakla kötü yaptı." Berlin'in her biri kafa sancısı yapan Rus intelligentsiası üzerine bir kitabı daha vardır: *Russian Thinkers* (1978, 1994). Kitaba giriş yazan Aileen Kelly de, yazısına Berlin'in "Rusya'nın dahi üç moral vaizinden biri" olduğunu söyleyerek hakkındaki anlayışı sarstığı Aleksandr Herzen'in Öte Yakadan adlı eserinin giriş kısmından bir epitet koyarak başlar: "Bu kitapta çözümler arama, yok; genel olarak modern insan çözümlere sahip değildir."

Doç. Dr. Saime SELENGA GÖKGÖZ
Hacettepe Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü Öğretim Üyesi

Puşkin'i, Lermontov'u, Gogol'u, Nekrasov'u, Belinski'yi, Çadaye'yi, Herzen'i, Bakunin'i, Turgenev'i, Tolstoy'u ve Dostoyevski'yi, Homyakov'u Aksakov'u, Leontyev'i, Tatışev'i, Karamzin'i, Radışev'i, Solovyev'i okuyarak büyüyen genç Rusya, 1917 Devrimi'ni çağırın revölte nesil vardır karşınızda. Behreng'in "küçük kara balığı" gibi sakin ırmakta yüzmeyip ırmağın sonuna, denize kavuşmak isteyenler, vasatın dışındakiler ve üstündekiler, bu Rus intelligentsiası, Berlin tarafından yeniden değerlendirilir.

Berlin okumasıyla 1908 Devrimi birkaç şeyi, Karamazov Kardeşleri, Cinleri, Bazarov'ları, Rahmetov'ları düşündürmüştü. Devrimci Rusya Türklüğü bir cephede mücadele ederek savrulduğunda, içerdekiler bitip tükenecekti. Harice çıkanlar mücadeleye devam edecekti. Bu dünyanın yanı başında "Suyu Arayan Adam"lar, "Yaban"lar olacaktı, Enverler de Mustafa Kemal Paşa'lar da. Öyle ki Doğu ve Batı Türklüğünü birbirine bağlayarak saran sarmalayan ahvâl-i ihtilâliyyeyi, ihtilâlci gürûhları, nihâyet 1905 ve 1908'i 1917 ile beraber ve tabii 1919'da başlattıkları harekete, yürüttükleri mücadeleye Anadolu İhtilâli ve Türk İnkılâbı diyecek olan nesli, onların da doğmayı belki

yeğlemeyecekleri bu yüzyılın tarihini yapanları ve her şeye modernler olarak "(büyük) çözümler" aradıklarını düşündürmüştü.

Berlin'in *Russian Thinkers*'de Herzen ve Tolstoy'u çarpıştırdığı "Kirpi ve Tilki" yazısının esini ise, Archilochus'un bir deyişidir: "Tilki pek çok şeyi bilir, fakat kirpi bir büyük şeyi." Berlin, mecazi evirir, çevirir; yazarlar, düşünürler ve sıradan insanlar arasındaki derin farkları mutlak hükmi vermeyecek tilki ve kirpi temsili üzerinden açıklar.

Berlin, Dante'yi kirpi, Shakespeare'i tilki yapar. Öyle ise Türk düşüncesinin karpilleri ve tilkileri, doğası gereği tilki olup da, hep kirpi olmayı iradî olarak isteyenleri, yazarları, düşünürleri kimlerdir? Berlin'in eseri, "düşüncelerin, moral taleplerin çözümleri olduklarında hayatta kaldıklarını" Rus intelligentsiası için ortaya koyarken, bir devri ve bu taleplere "çözümler" bulanların, bu modernlerin varlığını Türk düşüncesinin yazımında da nasıl tartışılının yöntem arayışlarını içinde taşıyabilir. Kendi modernlerimiz üzerine yeniden zihnimizi meşgul ederken, Berlin'in Herzen hakkındaki şu çarpıcı ifadesini de dikkate sunalım: "Sözcükler hakkındaki sözcüklerle gerçek dünyadaki kişiler ve şeyler hakkındaki sözcükler arasında can alıcı ayrımı yapan pek az düşünürden biridir o, bütün büyük çözümleri reddeden..."

Hayat değiştiren soru

ETRAFIMDAKİ insanlara bakıyorum. Bazıları mutsuz, kaygılı, kafaları karışık. Kafaları karışık çünkü hayattan ne istediklerini bilmiyorlar. İşin daha ilginç tarafı, ne istediklerini sormak akıllarına da gelmiyor. Bir kısmı kendi

Hakan ARABACIOĞLU
Profesyonel Yaşam Koçu
www.zestcoaching.com

hayallerinin, istek ve arzularının peşinden gitmekten korkuyor. Çünkü kendi adımlarını attığında sorumluluk da onların olacak. Oysa başkalarının beklentilerine göre adım atıklarında hep suçlayabilecekleri, "senin yüzünden böyle oldu" diyebilecekleri birileri var. Sorumluluk almaktan, kendi hayallerini gerçekleştirirken başarsız olma ihtimalinden korkuyorlar. Birçoğunun dışarıya verdiği bir "resim" var. Bu resim genelde çok güçlü, çok başarılı bir insan resmi. Kendi seçtikleri yolda başarısız olurlarsa; rezil olmaktan, yıllardır üzerinde çalıştıkları o resmi kaybetmekten korkuyorlar. Oysa hayat kayboluyor... Yanlış adım atmak yerine hiç adım atmamayı seçiyorlar. İçlerindeki çocukla içlerindeki anne-babanın istekleri çelişiyor. Hayatlarını yönetmeye henüz başlamadıysa, kulaklarındaki anne-baba sesi baskın geliyor. Bu anne-bana sesini kısıp kendi iç sesini açabilmek öğrenilmesi gereken bir süreç. Birçoğu "Ya sevdiğim işi ya da çok para kazanacağım işi yapmalıyım" diye düşünüyor. Oysa maddi olarak da büyük zenginliği yakalamış insanlar, sanki ağır birliği etmişçesine söylediği bir şey var: İşini aşkla yaparsan para zaten gelecektir. Bir kısım insan da hayalinin gerçek olmasından korkuyor. Hayallerine kavuşursa sanki yerine yeni bir hayal koyamayacağını sanıyor.

Peki bütün bunlardan sonra, "Ben ne istiyorum?" sorusunu kendinize sormaya ve kendi istediğiniz adımları atmaya karar verdiniz. Bu sorunun yanıtını nasıl arayacaksınız? Oturup meditasyon yapar gibi gözlerinizi kapayıp "Ben ne istiyorum, ben ne istiyorum?" diye tekrar mı edip duracaksınız? Bence bu kadar abartacak bir şey yok. Çünkü sizin de aşkla, tutkuyula yaptığınız şey bu kadar yılda zaten bir yerlerden ortaya çıkmıştır.

Günlük koşuşturmacalarımızdan başımızı kaldırp şu üç sorunun yanıtını arayalım:

- 90 yaşında kendinizi nasıl görmez hayal ediyorsunuz?
- Şu anda o yolda mı yürüyorsunuz?
- O 90 yaşındaki hayalinize varmak için şu anda hayatınızda yapabileceğiniz en küçük değişiklik nedir?

Bazen bir soru bir hayat değiştirir. Bugünden yarına değil ancak çok ileriye baktığınızda ne istediğinizi çok daha rahat bulacaksınız.

Bu sayfada yayınlanmasını istediğiniz yorumlarınızı, bir fotoğrafınızla birlikte editorial@htgazete.com.tr'ye gönderebilirsiniz.